

Plannen en opvolgen beheerwerken (POBW)

Jaarrapport 2012

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	1
2	Kencijfers.....	2
3	Analyse per terreintype	3
3.1	Beheerde oppervlakte per terreintype.....	3
3.2	Beheerkost per terreintype.....	4
3.2.1	Gemiddelde beheerkost per terreintype	4
3.2.2	Type werk per terreintype	8
4	Analyse per thema	10
4.1	Recreatie	10
4.2	Begrazingsbeheer.....	11
4.3	Bestrijding	12
4.3.1	Bestrijding Amerikaanse vogelkers	12
4.3.2	Bestrijding andere plantensoorten	13
4.4	Maaibeheer	14
4.5	Aanplantingen	15
4.6	Infrastructuurbeheer	17
4.7	Overhead arbeiders	18
4.8	Werken door derden.....	19
4.9	Werkpatroon.....	20

Lijst figuren

Figuur 1. Beheerde oppervlakte per terreintype.	3
Figuur 2. Aandeel van de beheerkosten per terreintype.	4
Figuur 3. Gemiddelde beheerkost 2012 per terreintype (€/ha), rekening houdend met de volledige oppervlakte per terreintype.	7
Figuur 4. Type werken (eigen regie & derden) per terreintype in 2012.	8
Figuur 5. Werken uitgevoerd in eigen regie per terreintype (2011 & 2012).	9
Figuur 6. De verschillende activiteiten i.f.v recreatie.	10
Figuur 7. Aandeel van de verschillende activiteiten i.f.v begrazing.	11
Figuur 8. Bestreden soorten in ANB-domeinen.	12
Figuur 9. Verhouding behandeling en methode bij de bestrijding van Amerikaanse vogelkers.	13
Figuur 10. Aangewende methode bij bestrijding van plantensoorten anders dan Amerikaanse vogelkers.	13
Figuur 11. Gebruik machines bij maaibeheer in eigen regie.	14
Figuur 12. Tijdsverloop maaibeheer in eigen regie.	14
Figuur 13. Types aanplantingen.	15
Figuur 14. Soorten aangeplant bij (her)bebossing.	16
Figuur 15. Verschillende types infrastructuurwerken.	17
Figuur 16. Type werken uitgevoerd door derden.	19
Figuur 17. Aantal arbeiders per werk.	20
Figuur 18. Aantal mandagen per werk.	20

Lijst tabellen

Tabel 1. ANB kencijfers per provincie (toestand 2012).	2
Tabel 2. Gemiddelde beheerkost per terreintype, gebaseerd op alle kosten van beheerwerken uitgevoerd door aannemers en door ANB-arbeiders.	5
Tabel 3. Overhead arbeiders.	18

1 Inleiding

In 2011 werd binnen het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) de databank Plannen en Opvolgen Beheerwerken (POBW) in gebruik genomen. 2012 is het eerste kalenderjaar waarin de beheerwerken uitgevoerd in de ANB-terreinen vanaf de eerste dag werden geregistreerd.

In 2012 werd ook verder geïnvesteerd in nieuwe mogelijkheden die van POBW een krachtige tool moeten maken ter ondersteuning van het terreinbeheer. Zo werden er nieuwe rapportage-mogelijkheden ontwikkeld en geïntegreerd in de toepassing. Op die manier kunnen de gebruikers ook zelf de databank bevragen. Daarnaast werd ook een gedeeltelijke automatische foutcontrole ingebouwd zodat veel voorkomende invoerfouten direct worden gesignaleerd en verbeterd kunnen worden. Een andere nieuwigheid is de mogelijkheid om bijlages toe te voegen zoals foto's of documenten aan een geregistreerd beheerwerk.

POBW begint intussen een ingeburgerd systeem te worden dat een onderdeel vormt van de reguliere ANB-werking. Over de 2 jaren samen bevat de databank nu reeds meer dan een half miljoen geregistreerde werkuren. Deze berg gegevens bevat een schat aan informatie. De belangrijkste resultaten worden weergegeven in dit rapport.

Dit jaar zijn er twee nieuwe invalshoeken in het rapport. Uiteraard was er vorig jaar nog geen vergelijkingsmateriaal, nu wel. Per thema bekijken we hoe groot de verschillen of de gelijkenissen zijn ten opzichte van 2011. Een andere nieuwe benadering is de analyse per terreintype. Hierbij worden de gegevens verwerkt naargelang type terrein, bijvoorbeeld beheer van graslanden versus beheer van bossen.

Al deze cijfers moeten ons een beter inzicht geven in het uitgevoerde beheer zodat waar nodig bijgestuurd kan worden, niet op basis van indrukken maar op basis van cijfers.

2 Kencijfers

In POBW wordt voor elk werk geregistreerd hoeveel uur eraan besteed is door ANB-arbeiders. Daarnaast wordt voor bepaalde werken nog bijkomende informatie bijgehouden zoals ingezette machine, aangeplante soort, bestreden soort,

Alle hierna volgende cijfers zijn relatieve cijfers, geen absolute cijfers. Door de gependeerde uren aan één of meerdere taken uit te zetten ten opzichte van het totaal aantal gepresteerde uren krijgen we een idee van het relatieve belang van die taak. Door met deze verhoudingen te werken kunnen we ook extrapoleren naar het aantal VTE's.

Bij het vergelijken van de cijfers mag niet uit het oog verloren worden dat de cijfers i.v.m. inzet van de ANB-arbeiders *nog geen rekening houden met de doelstellingen*. En doelstellingen kunnen sterk verschillen van domein tot domein en van terreintype tot terreintype (bos, heide, grasland/ruigte, duinen, moeras/rietland/ vijvers, park, akker, infrastructuur). Het is de bedoeling om op termijn ook de doelstellingen te koppelen aan de beheerindelingen zodat de inzet van de ANB-arbeiders in relatie kan gebracht worden met de vooropgestelde doelen. Zolang de beheerdoelstellingen niet in rekening worden gebracht, blijft het gevaar bestaan dat appels met peren vergeleken worden.

Om de resultaten verderop in dit rapport beter te kunnen kaderen worden in onderstaande tabel een aantal kencijfers gegeven. De oppervlakte in beheer omvat die terreinen waar het ANB eigen arbeiders inzet voor het uitvoeren van beheerwerken.

Tabel 1. ANB kencijfers per provincie (toestand 2012).

	Oppervlakte in beheer (ha)	ANB arbeiders (VTE)
Antwerpen	14.315	53,9
Limburg	19.311	55,6
Oost-Vlaanderen	3.987	18,9
Vlaams-Brabant	9.400	64,1
West-Vlaanderen	6.844	45,4
TOTAAL	53 857	237,9

3 Analyse per terreintype

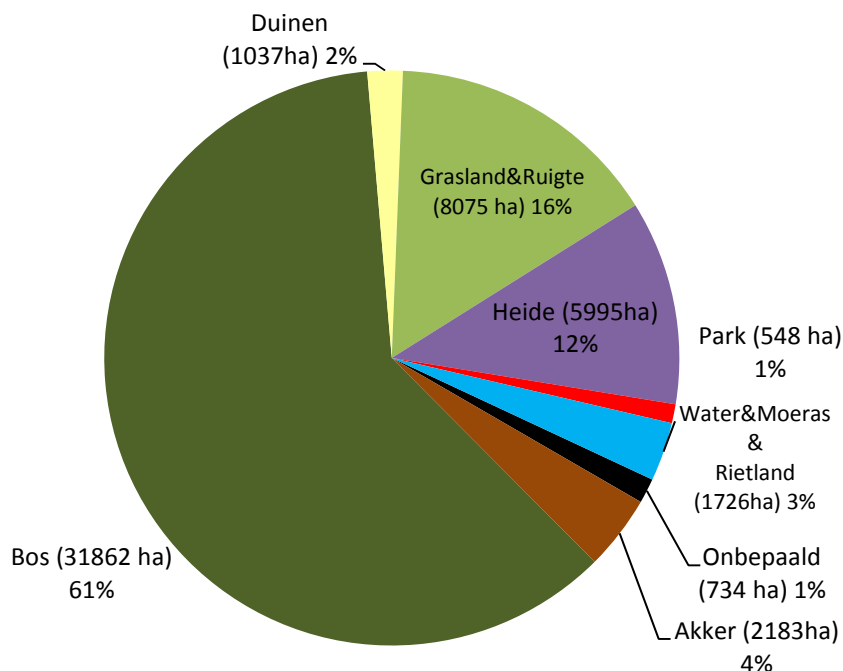
3.1 Beheerde oppervlakte per terreintype

Van alle beheereenheden is het terreintype bepaald. De volgende terreintypes worden onderscheiden: akker, bos, duinen, grasland & ruigte, heide, infrastructuur, water & moeras & rietland.

De terreintypes zijn bepaald uitgaande van de biologische waarderingskaart (BWK). Elke BWK-code is toegewezen aan één van de mogelijke terreintypes. Daar waar de BWK geen of onvoldoende info leverde is het terreintype bepaald aan de hand van luchtfoto's, topografische kaarten en reeds eerder uitgevoerde beheerwerken.

In de toekomst is het de bedoeling dat de validatie van het terreintype gebeurt door de verantwoordelijke boswachter. Ook wijzigingen van terreintype moeten kunnen worden bijgehouden. Op dit moment is de validatie op het terrein niet gebeurd. Op lokaal vlak kan dit eventueel impact hebben, maar op Vlaams niveau wordt verwacht dat dit weinig verschil zal maken op de huidige verhoudingen.

Figuur 1 toont het resultaat van deze oefening, namelijk de verhouding van de verschillende terreintypes in beheer bij ANB. Het betreft zowel gronden in eigendom als gronden met beheeroverdracht. Hierin zitten niet de openbare domeinen waar ANB enkel het technisch beheer uitvoert. Hieruit blijkt dat in termen van oppervlakte bos het belangrijkste habitat is dat wordt beheerd door ANB.

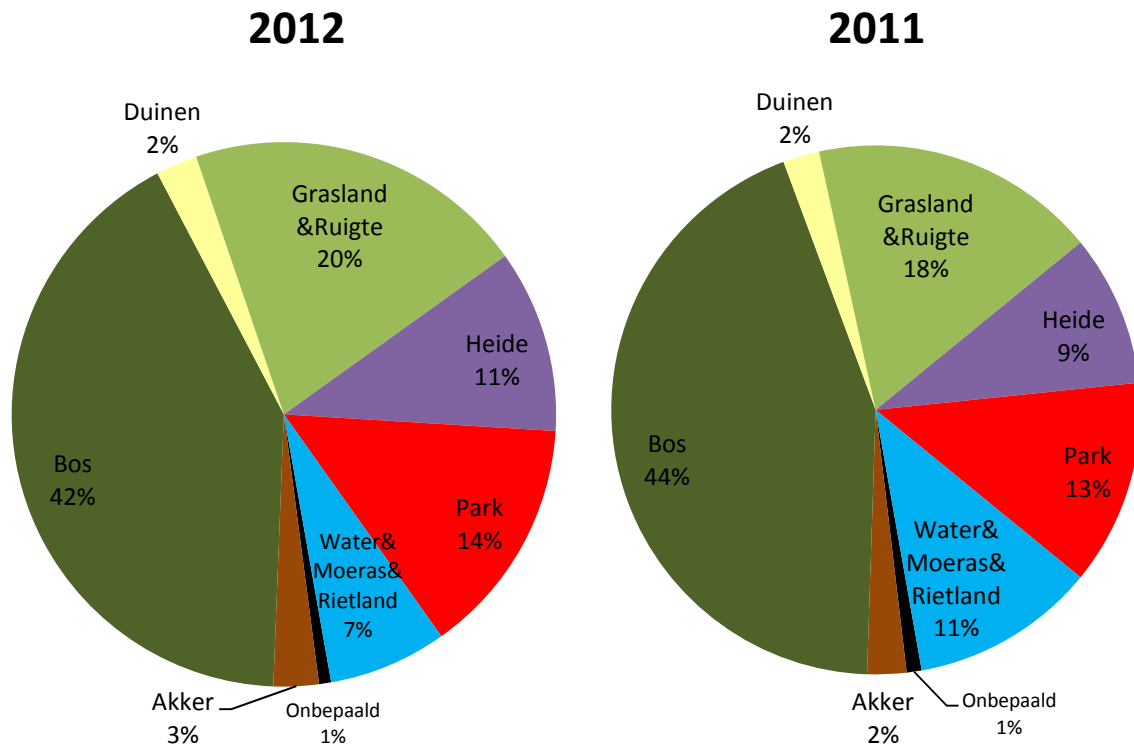

Figuur 1. Beheerde oppervlakte per terreintype.

Van een aantal gronden kon het terreintype nog niet bepaald worden. Het betreft infrastructuur-elementen of delen van militair terreinen waarvoor de BWK-code niet bepaald is.

3.2 Beheerkost per terreintype

Door aan elke beheereenheid een terreintype toe te kennen, kan elk uitgevoerd beheerwerk gekoppeld worden aan een terreintype. In het hierna volgende stuk bekijken we de uitgevoerde werken (en dus de gemaakte kosten) per terreintype.

Figuur 2. Aandeel van de beheerkosten per terreintype.

In Figuur 2 wordt het gependeerde budget per terreintype weergegeven. Het budget bevat de kost van werken uitgevoerd door aannemers, de kost van het loon en de uitrusting van ANB-arbeiders.

Bos neemt hieruit de grootste hap, niet verwonderlijk gezien dit terreintype ook de grootste oppervlakte vertegenwoordigt. Door beheerkosten per terreintype te vergelijken met de oppervlaktes (Figuur 1) kunnen we al een aantal eerste conclusies trekken. Het aandeel bos in het de budget is bijvoorbeeld kleiner dan het oppervlakte-aandeel, bij parken zien we net het tegenovergestelde. Dit betekent dat de beheerkost per oppervlakte-eenheid van park beduidend hoger is dan die van bos. Hierna gaan we daar verder op in.

3.2.1 Gemiddelde beheerkost per terreintype

De beheerkost per terreintype uitgedrukt per oppervlakte-eenheid geeft ons een idee van de relatieve beheerkost van het elk terreintype. Als oppervlakte is de volledige oppervlakte van het terreintype genomen. Dit betekent niet dat de volledige oppervlakte effectief *bewerkt* is. De bewerkte oppervlakte is vaak veel kleiner dan de oppervlakte in beheer. Voor een groot aantal beheermaatregelen is het echter onmogelijk of niet zinvol om een bewerkte oppervlakte te bepalen zoals het onderhouden van recreatieve infrastructuur of opruimen

van vuilnis. Voor een beperkt aantal beheerwerken zouden we dergelijke kosten wel kunnen bepalen maar dit is hier niet gebeurd. Voor een goed begrip is het dus belangrijk om te beseffen dat er een verschil is tussen de kost van één hectare maaien en het beheren van één hectare grasland. Het beheren van één hectare grasland is vaak meer dan maaien. Ook (na)begrazen, plaatsen van rasters, voorzien van drinkwater, aanleggen van (recreatieve) infrastructuur kunnen onderdeel uitmaken van het reguliere beheer van een grasland. De beheerkost per terreintype omvat dus alle kosten om bepaalde ecologische doelen te bereiken, maar ook om dat terrein te voorzien van de nodige onthaalinfrastructuur, zowel onderhoud als aanleg er van. Het gaat dus verder dan bijvoorbeeld de kost van plaggen, ook de kost van het plaatsen van infoborden, het opruimen van (sluik)afval, het maaien van de paden, ... is inbegrepen.

Heel belangrijk om te melden is dat in deze analyse geen rekening is gehouden met de doelstellingen. Hogere of lagere kosten kunnen niet alleen eigen zijn aan het terreintype maar ook sterk afhangen van het ambitieniveau van bijvoorbeeld ecologische of recreatieve doelen.

Het resultaat van deze oefening is weergegeven in Tabel 2 en Figuur 2. Opgelet: hoe meer er gewerkt wordt hoe duurder! Moeilijkere omstandigheden maar ook een hoger ambitieniveau kunnen hogere kosten met zich meebrengen. In de tabel kan je niet afleiden of overal gelijkaardige kwaliteit of doelstellingen worden nagestreefd.

In deze verwerking is geen rekening gehouden met gebruiksovereenkomsten, deze zijn veelal gratis en kunnen dus mee een rol spelen waarom het beheer van bepaalde terreintypes goedkoper uitvalt. Gebruiksovereenkomsten kunnen ook kosten of opbrengsten genereren, ook deze zijn niet meegenomen.

Door dure, eenmalige investeringen kunnen kosten van jaar tot jaar erg schommelen. Na verloop van tijd zullen we echter wel genoeg gegevens hebben verzameld om trends te kunnen ontdekken.

Tabel 2. Gemiddelde beheerkost per terreintype, gebaseerd op alle kosten van beheerwerken uitgevoerd door aannemers en door ANB-arbeiders.

Terreintype	Vlaanderen 2011	Vlaanderen 2012	Vlaanderen Gemiddeld
Akker	€ 199	€ 224	€ 211
Bos	€ 250	€ 239	€ 244
Duinen	€ 389	€ 435	€ 412
Grasland & Ruigte	€ 395	€ 459	€ 427
Heide	€ 281	€ 331	€ 306
Park	€ 4.163	€ 4.732	€ 4.448
Water & Moeras & Rietland	€ 1.191	€ 745	€ 968
Totaal	€ 348	€ 350	€ 349
Overhead arbeiders	€ 31	€ 33	€ 32

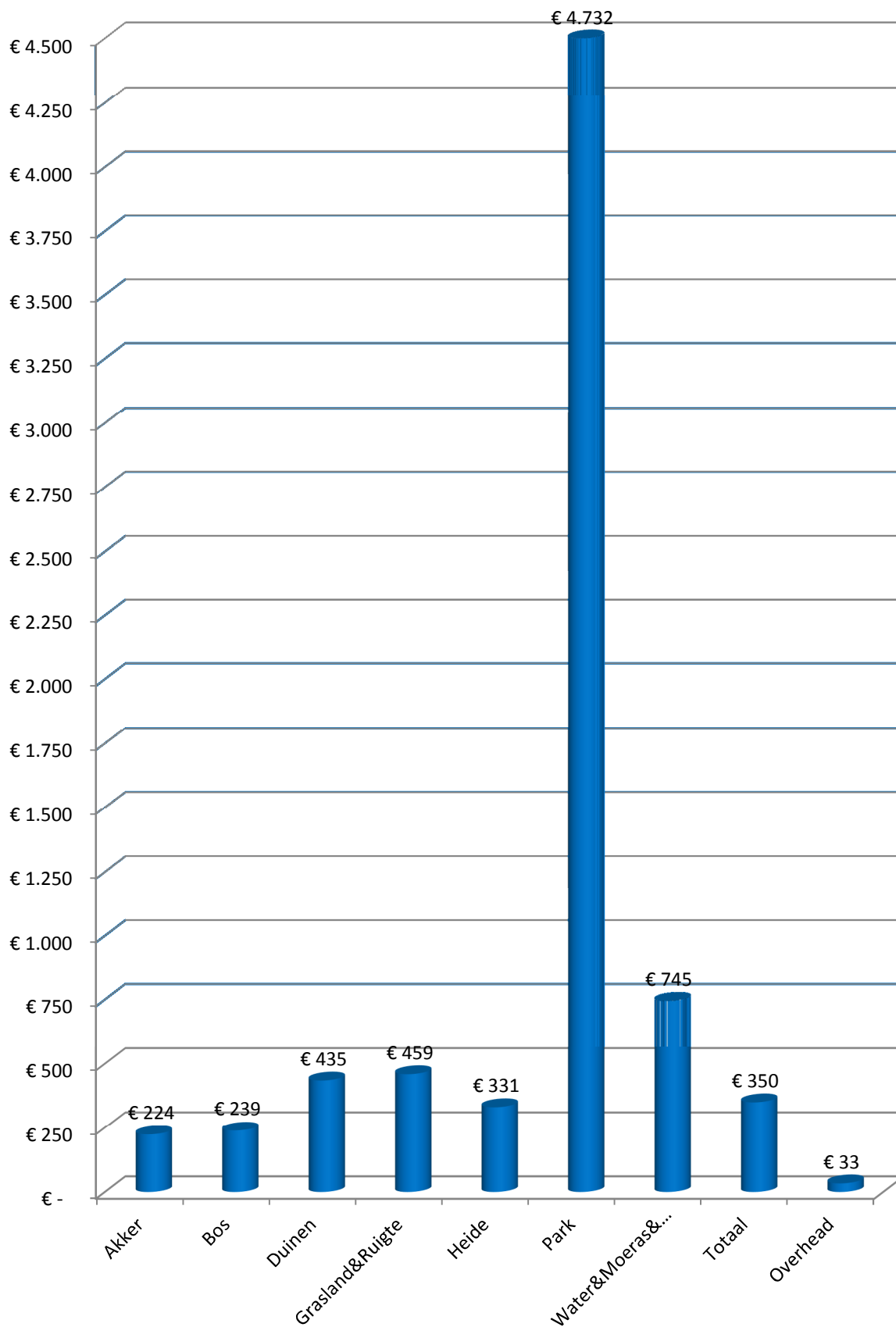
Gezien de specificiteit van groenbeheer in het niet verwonderlijk dat het onderhouden van parken het duurste is. Eveneens duur om te beheren zijn de habitats in de natte sfeer, ook dit hoeft weinig te verbazen.

Het goedkoopst blijkt het beheren van akkers. Dit gaat echter over een vrij kleine oppervlakte. Een deel van de akkers zijn effectieve akkers die als dusdanig worden beheerd. Echter een ander deel zijn recent verworven landbouwgronden die in de komende jaren een andere doelstelling zullen krijgen zoals bos of grasland. In die percelen worden daarom nu weinig beheermaatregelen uitgevoerd wat de prijs per oppervlakte-eenheid doet dalen. Dit cijfer zou in de komende jaren nauwkeuriger moeten worden wanneer deze gronden onder het juiste terreintype terecht komen zodat dit uiteindelijk de werkelijke kostprijs van akkerbeheer weerspiegelt.

Twee maatregelen typisch voor bosbeheer zijn relatief duur namelijk bosaanplant en bestrijding van exoten. Beide beheerwerken zijn arbeidsintensief en vergen veel tijd en/of geld om uit te voeren. Op die manier wordt bosbeheer duurder dan misschien intuïtief verwacht. De jaarlijkse ANB-houtverkoop brengt ongeveer 4 miljoen euro op. Dit betekent dus voor één hectare bos een opbrengst van ongeveer 130 €/jaar. Als we dit zouden meetellen dan wordt het beheren van bossen door ANB met stip het goedkoopst.

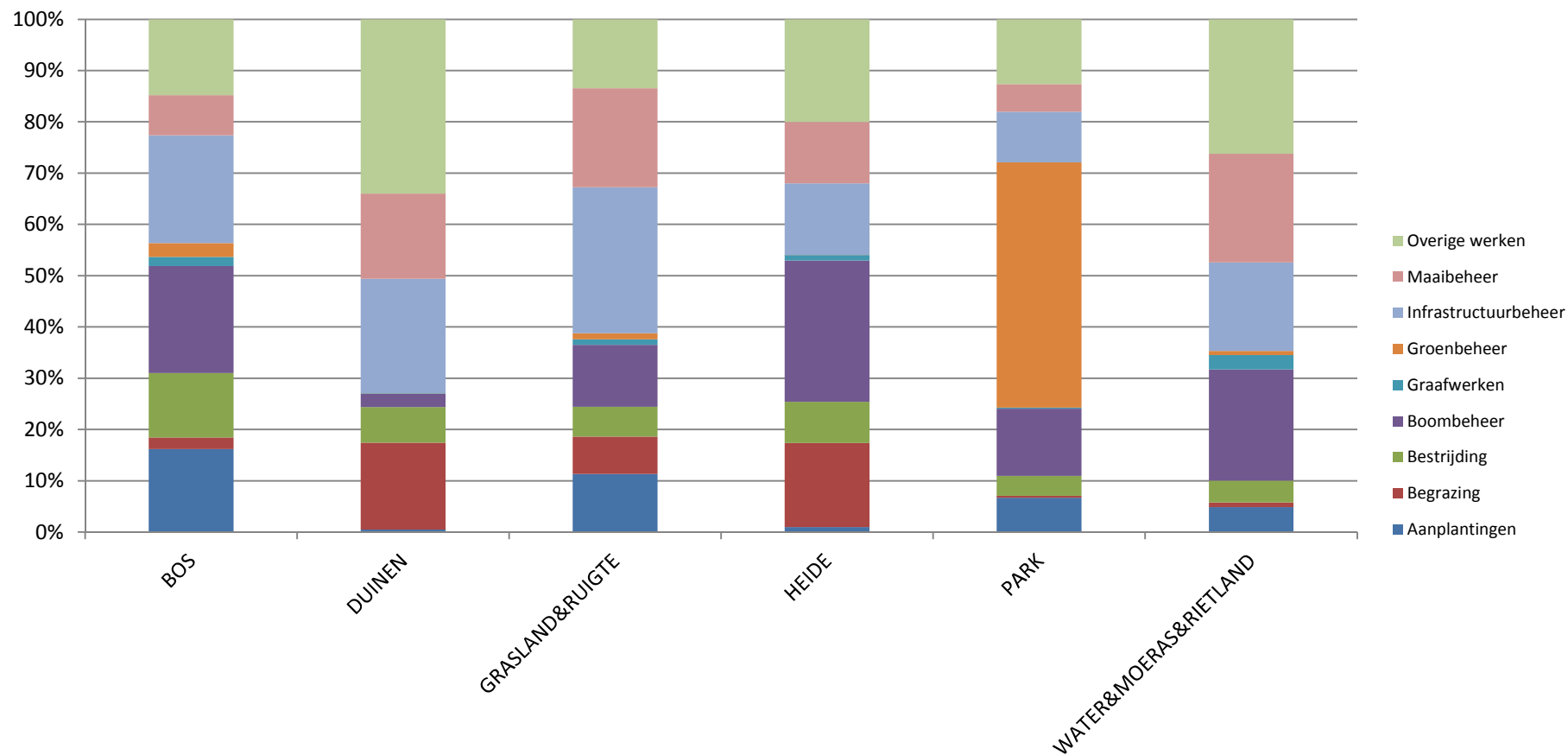
Typisch voor heidebeheer zijn dure beheerwerken als plaggen en chopperen. Echter beide maatregelen kennen een lange cyclus waardoor de kostprijs *per jaar* wordt 'verdund'. Verder zijn heideterreinen verhoudingsgewijs meestal vrij groot in waardoor kosten voor de onthaalinfrastructuur en andere overkoepelende kosten sterker worden gespreid.

De kostprijs van ondersteuning door arbeiders is eveneens weergegeven. Hierin zit de loonkost voor taken die essentieel zijn om de terreinen van ANB te kunnen beheren maar niet rechtstreeks gekoppeld zijn aan één specifiek terreintype. Het gaat over het onderhouden van machines, gebouwen, voertuigen, het volgen van opleidingen, het ondergaan van medische controles, vergaderen, het uitvoeren van logistieke en administratieve taken, ...

Figuur 3. Gemiddelde beheerkost 2012 per terreintype (€/ha), rekening houdend met de volledige oppervlakte per terreintype.

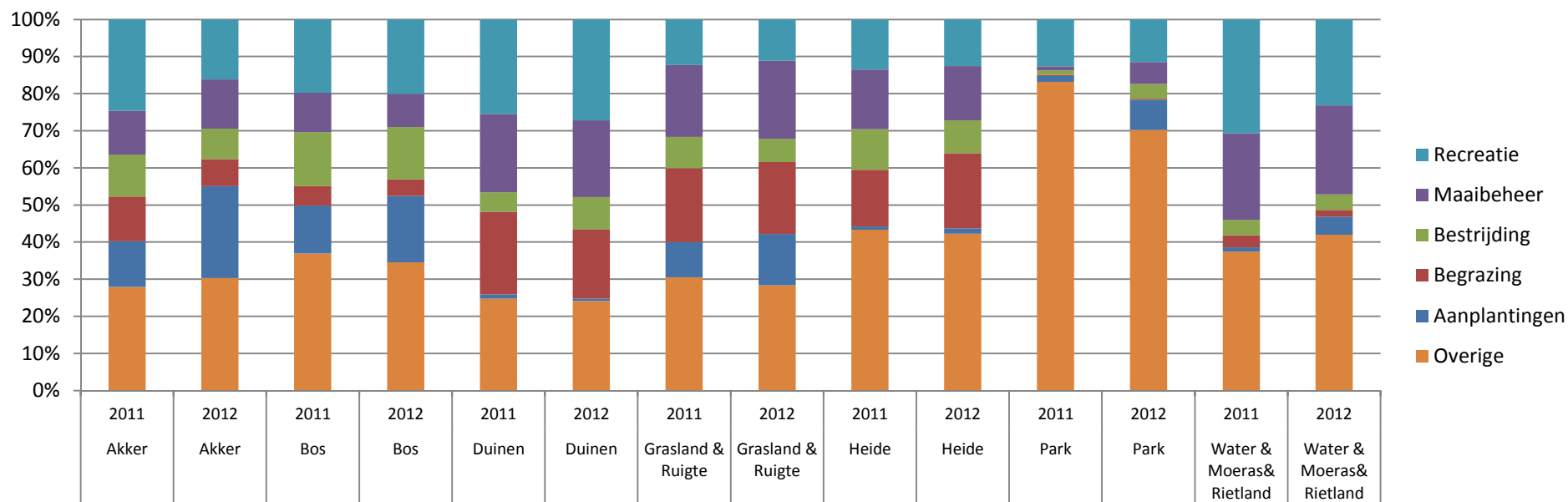
3.2.2 Type werk per terreintype

Figuur 4. Type werken (eigen regie & derden) per terreintype in 2012.

Figuur 4 geeft een overzicht van de type werken per terreintype. De type werken worden hier gegroepeerd per hoofdcategorie. In deze figuur zijn zowel werken uitgevoerd in eigen regie als werken door derden opgenomen. De categorie 'overige werken' omvat onder meer ophalen van afval, onderhouden van machines, akkerbeheer,...

De type werken per hoofdcategorie kunnen aanleiding geven tot verkeerde interpretatie bij de rapportering. Bijvoorbeeld de hoofdcategorie 'begrazing' dekt niet alle begrazingsgerelateerde beheerwerken. De werken in verband met plaatsen en onderhouden van begrazingsinfrastructuur zijn terug te vinden onder de hoofdcategorie 'infrastructuurbeheer'. Daarom zijn de werken nog eens hergroepeerd per thema. Het resultaat is te zien in Figuur 5. Omdat we enkel van de inzet van de ANB-arbeiders voldoende detail hebben, zijn in deze figuur enkel de werken uitgevoerd in eigen regie opgenomen.

Figuur 5. Werken uitgevoerd in eigen regie per terreintype (2011 & 2012).

De klasse 'Overige' omvat alles wat niet één van de andere categorieën is, bijvoorbeeld plaggen, verwijderen boomopslag, afzetten hakhout, ruimen van poelen, ...

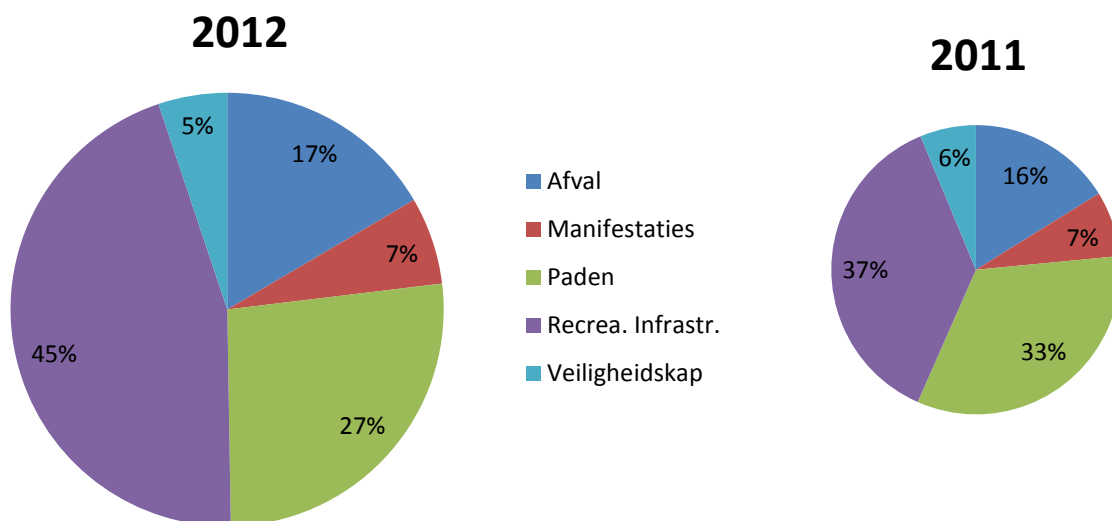
4 Analyse per thema

4.1 Recreatie

Om te weten hoeveel tijd gespenseerd wordt aan beheerwerken in functie van recreatie zijn alle uren opgeteld besteed aan: beheer van recreatieve infrastructuur, ophalen afval, ondersteuning bij publieksmanifestaties, veiligheidsskap en onderhoud van paden en verhardingen. Van deze laatste activiteit is 95% genomen om onderhoud van dienstwegen uit te sluiten.

In 2012 ging in totaal 14% van de tijdsbesteding van ANB-arbeiders naar werken in functie van recreatie. Dit komt overeen met 33,3 VTE aan arbeiders. In 2011 was dit 15%, goed voor 36,7 VTE.

Figuur 6 toont hoe de verschillende beheerwerken i.v.m. recreatie zich onderling verhouden. De tijd besteed aan ophalen afval, ondersteuning bij manifestaties en veiligheidsskap is van gelijke grootte orde in 2012 en 2011. In 2012 is er in vergelijking met 2011 wel meer tijd besteed aan het onderhouden en plaatsen van recreatieve infrastructuur, en minder tijd aan het onderhouden van paden.

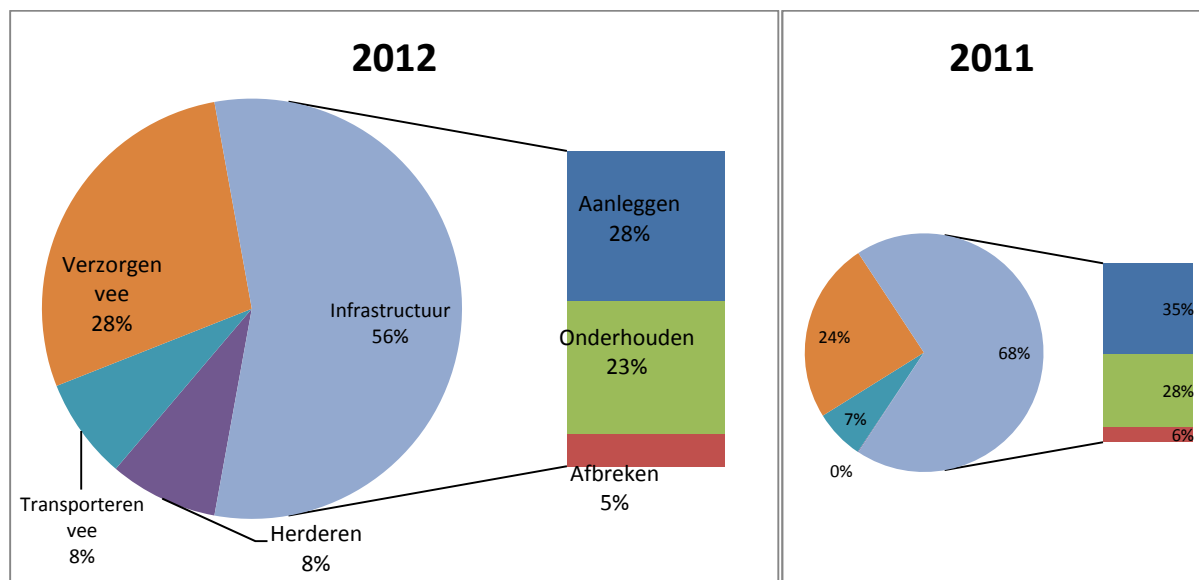

Figuur 6. De verschillende activiteiten i.f.v. recreatie.

4.2 Begrazingsbeheer

De werken i.v.m. begrazing omvatten: herderen, verzorgen van vee, transporteren van vee en alle onderhoud van begrazingsinfrastructuur. In 2012 besteden de ANB-arbeiders hier 8% van hun tijd aan. Dit komt overeen met 19 VTE. In 2011 was dit 7% (15,8 VTE).

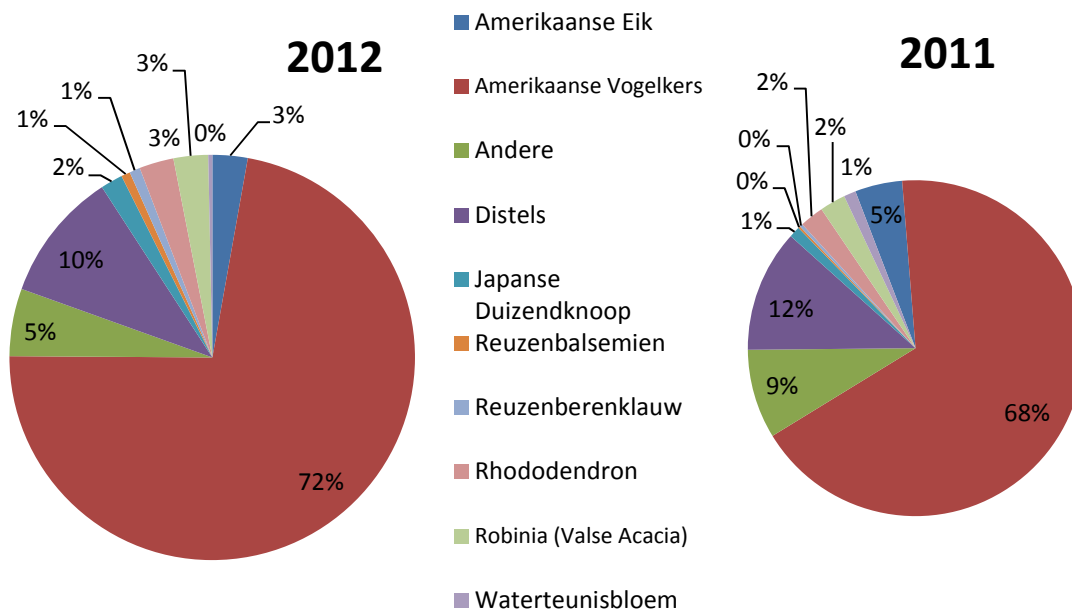
In Figuur 7 wordt het aandeel van de verschillende activiteiten in functie van begrazing weergegeven. De taak die het meeste tijd kost, is het aanleggen en onderhouden van begrazingsinfrastructuur, zelfs meer dan de helft van de tijd. Opvallend daarbij is dat in het luik infrastructuur het grootste gedeelte van de tijd gaat naar het aanleggen en plaatsen van nieuwe infrastructuur. Ook het verzorgen van de dieren zelf, zoals voederen, hoefverzorging, watervoorziening, veterinaire controle,... neemt een aanzienlijk deel van de tijd in beslag. Opvallend is de sterke toename in de tijd die aan het herderen wordt besteedt. Het is niet zeker of deze toename in overeenstemming is met de werkelijkheid. In absolute aantallen gaat het over een beperkte hoeveelheid. Mogelijk is vorig jaar niet alle tijd besteed aan herderen geregistreerd.

Figuur 7. Aandeel van de verschillende activiteiten i.f.v begrazing.

4.3 Bestrijding

Als we het totaalpakket bestrijding door ANB-arbeiders bekijken dan neemt de bestrijding van Amerikaanse vogelkers daarin het leeuwendeel. Distelbestrijding kost eveneens veel tijd. De verhoudingen ten opzichte van 2011 zijn ongewijzigd. De klasse 'Andere' omvatten o.a. Laurierkers, Bamboe, Karmozijnbes, Watercrassula, Grijs Kronkelsteeltje, Douglasspar, Mahonia, Douglasspirea, ...

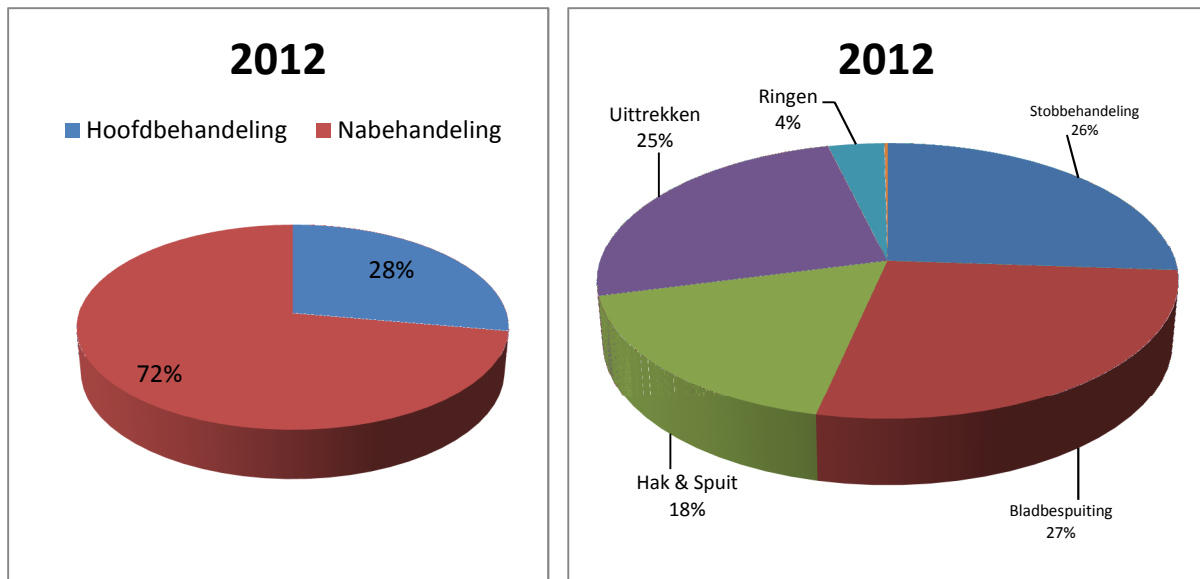
Figuur 8. Bestreden soorten in ANB-domeinen.

4.3.1 Bestrijding Amerikaanse vogelkers

Op niveau Vlaanderen werden in 2012 11,9 VTE ingezet voor de bestrijding van Amerikaanse vogelkers of 5% van de totale tijdsbesteding van de ANB-arbeiders. In 2011 was dat 14,1 VTE of 6% van de totale tijdsbesteding van ANB-arbeiders.

In Figuur 9 wordt een overzicht gegeven van de methodes gebruikt bij de bestrijding van Amerikaanse vogelkers. Hieruit blijkt dat in 2012 verhoudingsgewijs het meeste tijd gespendeerd werd aan nabehandeling. In 2011 namen hoofd- en nabehandeling nog ongeveer elk de helft van de tijd in beslag.

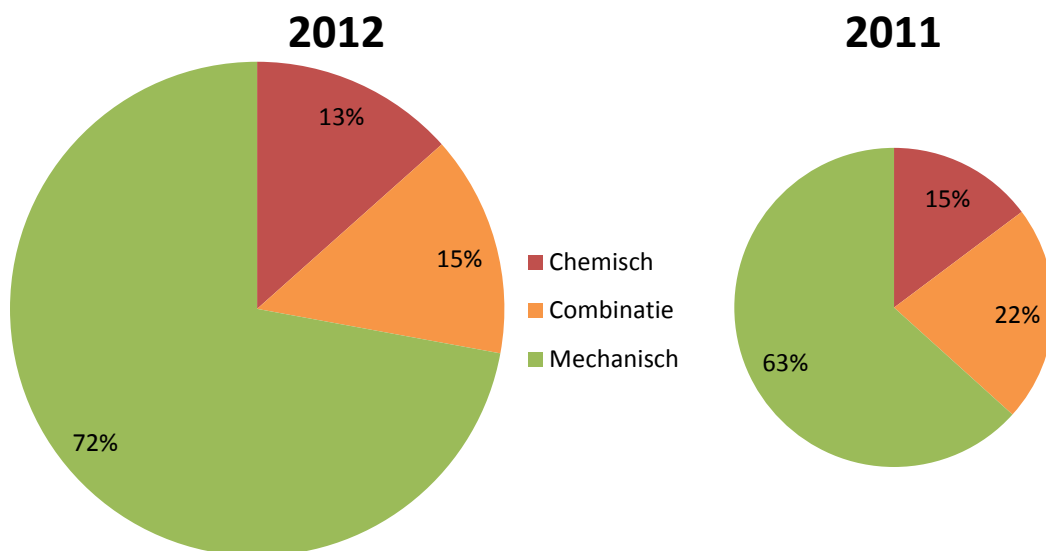
De meest toegepaste bestrijdingsmethode waren in 2012 bladbespuiting (27%) en stobbebehandeling (26%). In 2011 was dit stobbebehandeling (41%).

Figuur 9. Verhouding behandeling en methode bij de bestrijding van Amerikaanse vogelkers.

4.3.2 Bestrijding andere plantensoorten

In vergelijking met vorig jaar is het aandeel in het volledige takenpakket van de ANB-arbeiders van bestrijding van andere soorten dan Amerikaanse vogelkers gedaald van 3,1 % in 2011 tot 2,4% in 2012.

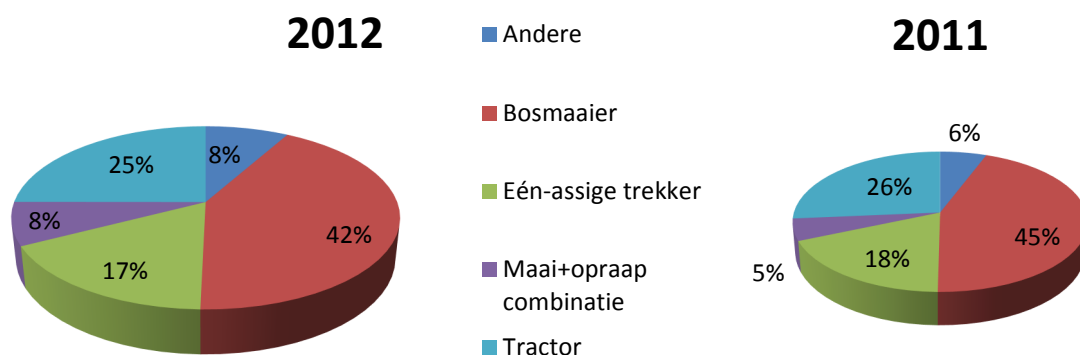
Figuur 10. Aangewende methode bij bestrijding van plantensoorten anders dan Amerikaanse vogelkers.

Het aandeel mechanische bestrijding is ten opzichte van 2011 aanzienlijk toegenomen: van 63% naar 72%.

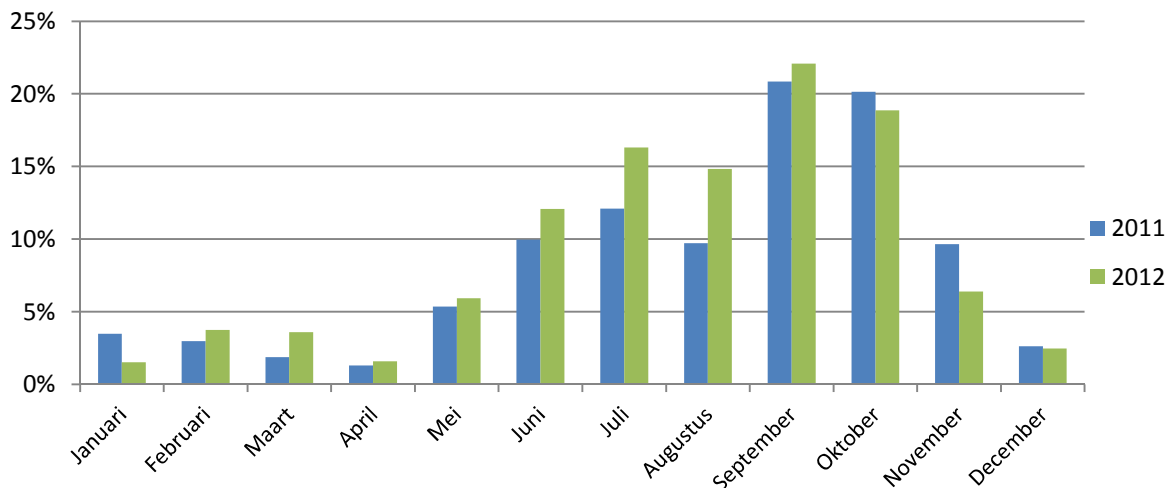
4.4 Maaibeheer

Bij maaierwerken worden hier enkel de maaierwerken in functie van botanische doelstellingen beschouwd. Dus niet het maaien van paden (wordt meegerekend bij recreatie) of het maaien van distels (wordt gerekend bij de bestrijding van andere plantensoorten). Onder maaierwerken horen volgende werken: maaien, keren, afvoeren en transporteren van maaisel. In totaal besteden ANB-arbeiders ongeveer 10% van hun tijd aan maaierwerken. Dit is ten opzichte van 2011 niet gewijzigd.

Voor maaierwerken wordt ook bijgehouden welke machines worden ingezet (Figuur 11). De patronen van 2011 zijn dezelfde als in 2012. Bosmaaier blijft met stip het meest gebruikte toestel voor maaien in eigen regie. Ook tractor en één-assige trekker worden vrij veel ingezet.

Figuur 11. Gebruik machines bij maaibeheer in eigen regie.

Figuur 12. Tijdsverloop maaibeheer in eigen regie.

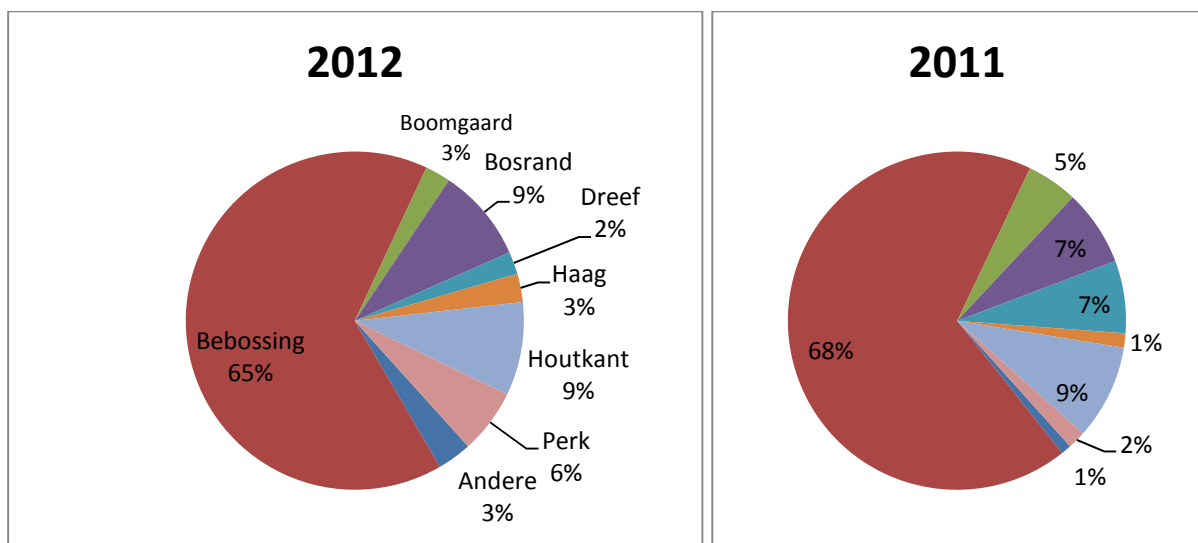
Weinig verrassend is maaibeheer een sterk seizoensgebonden activiteit, waarbij meer dan 80% van het werk in een periode van 5 maanden gebeurt. Zoals vorig jaar zijn er twee pieken, één in juli en één in september. Ook nu weer is de najaarspiek de grootste, maar het verschil is minder uitgesproken. In 2011 kon door weeromstandigheden pas laat gemaaid worden. Wat dat betreft is 2012 een normaler jaar, met meer maaierwerk in juni en juli en minder in oktober en november.

4.5 Aanplantingen

De werken i.v.m. aanplantingen omvatten het aanplanten zelf, het voorbereiden van de bodem, het aanbrengen en verwijderen van wildbescherming, het inboeten en het vrijstellen van de aanplantingen. Het betreft zowel aanplantingen in bosverband als het aanplanten van bosranden.

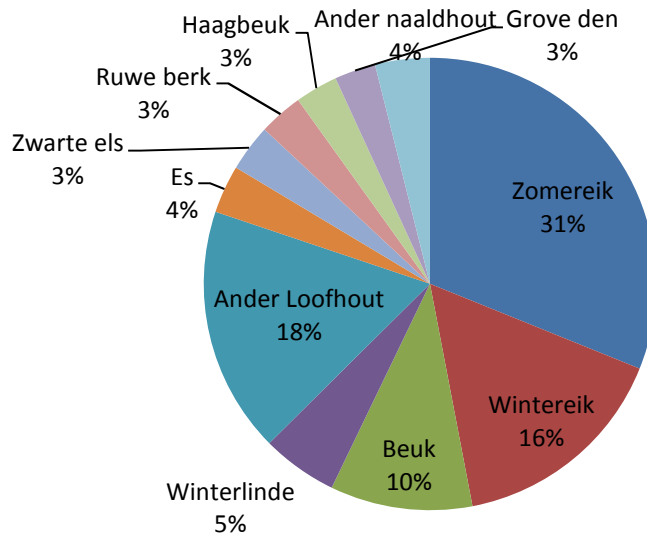
In totaal werden in 2012 26,2 VTE ANB-arbeiders ingezet voor aanplantingswerken (11% tijdsbesteding ANB-arbeiders). In 2011 was dit 21,9 VTE (9%).

In Figuur 13 wordt weergegeven aan welke soort aanplantingen de meeste tijd besteed wordt door ANB-arbeiders. Twee derde van de tijd voor planten gaat naar (her)bebossing, gevolgd door de aanleg van houtkanten en bosranden. Het waargenomen patroon in 2012 is hetzelfde als in 2011.

Figuur 13. Types aanplantingen.

Figuur 14 geeft een overzicht van de soorten die in 2012 zijn aangeplant in kader van (her)bebossingen in ANB-domeinen. Bij (her)bebossing is bijna de helft van de aangeplante bomen inlandse eik. Zo'n 4% percent is naalddhout, waarbij Lork en Douglas de hoofdmoot uitmaken. Enigszins merkwaardig is de aanplant van een pioniersboomsoort als berk. Onder de noemer 'ander loofhout' vinden we onder meer Zoete Kers, Hazelaar, Tamme Kastanje. In 2011 zagen we een gelijkaardig patroon. Enkel naalddhout werd toen minder aangeplant (of geregistreerd). Winterlinde is dit jaar prominenter aanwezig.

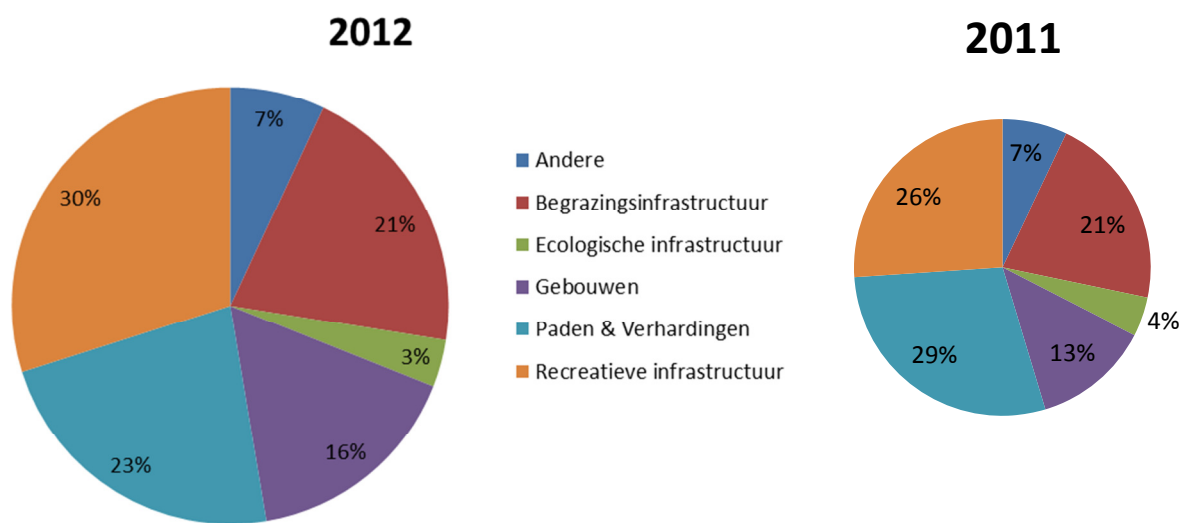

Figuur 14. Soorten aangeplant bij (her)bebossing.

In nieuwe dreven treffen we vooral Zomereik, Beuk en Winterlinde aan. Bij aanleg van bosranden zijn Meidoorn en Sleedoorn de populairste soorten, met dit jaar ook opvallend meer Eglantier. Dezelfde soorten duiken ook het vaakst op in houtkanten en struikengordels. Wat aanplantingswijze betreft, is klassiek via plantgaten veruit de meest toegepaste methode. Spleetplanting volgt ver op een tweede plaats. In tegenstelling tot vorig jaar zijn er in 2012 geen registraties van aanplanting d.m.v. inzaaien.

4.6 Infrastructuurbeheer

Onder infrastructuurbeheer wordt verstaan het aanleggen, onderhouden en afbreken van recreatieve infrastructuur, ecologische infrastructuur, begrazingsinfrastructuur, gebouwen en andere. Onder de categorie 'andere infrastructuur' horen bijvoorbeeld duikers, hoogzitten, pergola's, sluisen, monniken,... . In 2011 ging 22% (53,5 VTE) van de tijdsbesteding van ANB-arbeiders naar infrastructuurbeheer, in 2012 17% (40,4 VTE). Het belang van de verschillende types infrastructuur is weergegeven in Figuur 15. De verhoudingen zijn dit jaar grotendeels dezelfde als vorig jaar. Echter onderhoud en aanleg van paden en verharding heeft wat aan belang ingeboet ten voordele van onderhoud en aanleg van recreatieve infrastructuur, zoals zitbanken, infoborden, picknick-tafels, wegwijzers, slagbomen,

Figuur 15. Verschillende types infrastructuurwerken.

4.7 Overhead arbeiders

Onder overhead arbeiders wordt verstaan: het onderhouden van materiaal en machines, het onderhoud van gebouwen en voertuigen, het uitvoeren van administratieve en logistieke opdrachten en andere activiteiten. Onder de klasse 'andere activiteiten' vallen het volgen van opleidingen, het ondergaan van medische controles, teamdagen,

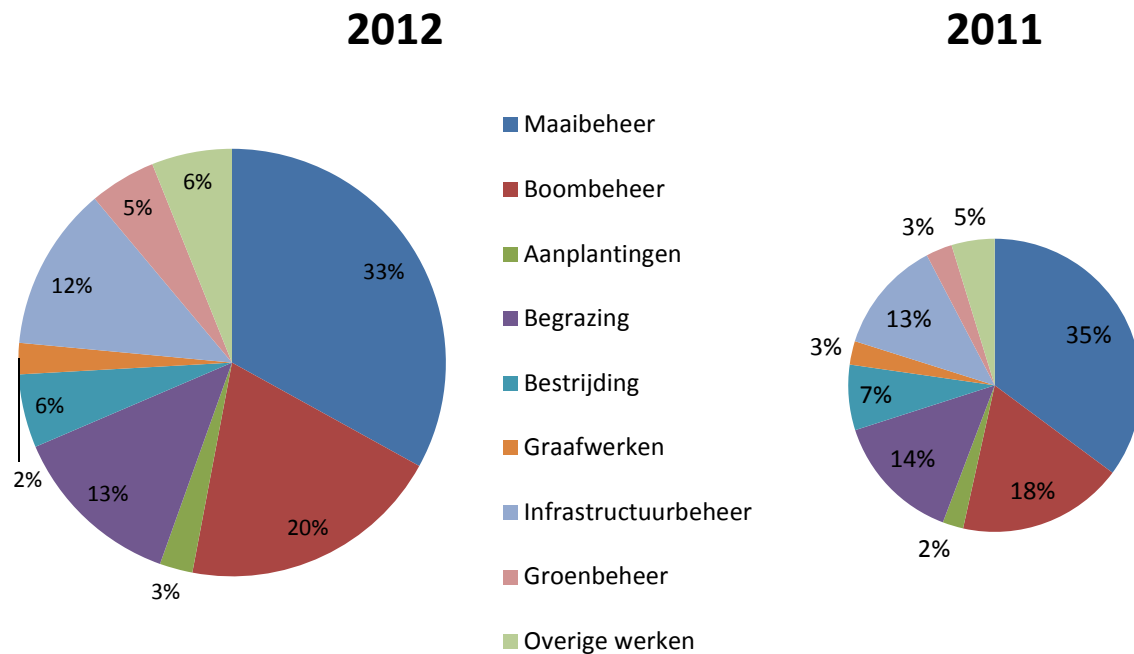
In Tabel 3 wordt een overzicht gegeven van de specifieke activiteiten die meegeteld worden onder overhead ANB-arbeiders. Op niveau Vlaanderen is er zo goed als geen verandering t.o.v. 2011. Alles samen nemen de ondersteunende taken toch een aanzienlijke hap uit de tijdsbesteding, namelijk 15% van de tijd, wat overeenkomt met 36 VTE.

Tabel 3. Overhead arbeiders.

	Tijdsbesteding (%) ANB-arbeiders in 2011	Tijdsbesteding (%) ANB-arbeiders in 2012
Onderhoud materiaal & machines	5	5
Beheer gebouwen	3	3
Administratie & logistiek	3	3
Andere activiteiten	4	5

4.8 Werken door derden

Als we het soort werken bekijken dat meestal door derden wordt uitgevoerd, stellen we geen verschil vast tussen 2011 en 2012. Voornamelijk voor maaien, begrazen, houtexploitatie en beheer van infrastructuur wordt beroep gedaan op externen.

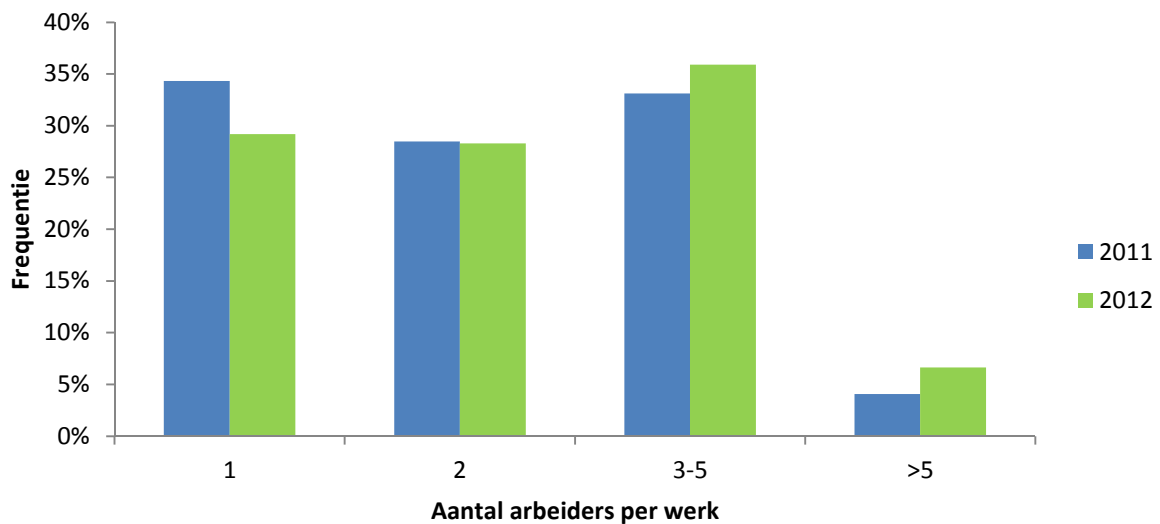
Figuur 16. Type werken uitgevoerd door derden.

4.9 Werkpatroon

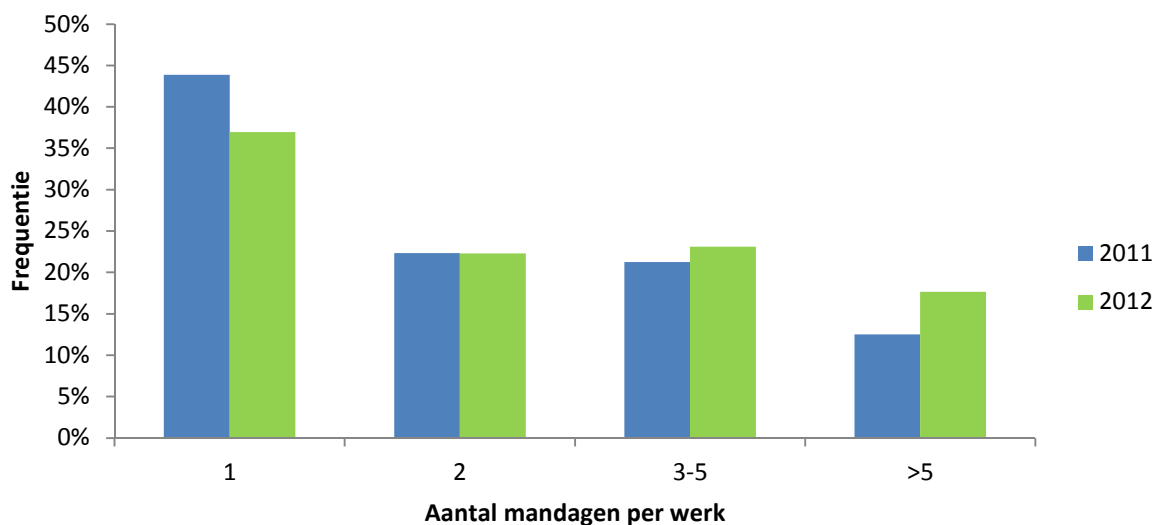
Tenslotte wensen we nog een paar cijfers mee te geven die kenmerkend zijn voor het soort werk dat wordt uitgevoerd door de ANB-arbeiders:

- 44% van de werken duurt 1 mandag.
- 66% van de werken duurt 2 mandagen of minder.
- 63% van de werken wordt door één of twee arbeiders uitgevoerd.
- In 70% van de ANB-domeinen zijn in 2012 ook daadwerkelijk beheerwerken uitgevoerd.

Het werkpatroon van ANB-arbeiders wordt dus gekenmerkt door een groot aantal werken met kleine ploeggroottes (1 of 2 arbeiders) en werken die slechts kort duren (1 of 2 mandagen). Dit heeft te maken met de kleinschalige en gespecialiseerd aard van het werk en flexibele inzet.

Figuur 17. Aantal arbeiders per werk

Figuur 18. Aantal mandagen per werk